

PREDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

Član 1

U Zakonu o privrednim društvima ("Službeni list RCG", broj 6/02) u članu 1 u stavu 3 prva rečenica mijenja se i glasi: "Oblici obavljanja privrednih djelatnosti koji se registruju u skladu sa ovim zakonom dužni su da prije otpočinjanja obavljanja djelatnosti pribave odobrenje za obavljanje djelatnosti, ako je odobrenje za obavljanje djelatnosti predviđeno posebnim propisom."

Član 2

U članu 2 u stavu 1 tačka 6 mijenja se i glasi:
"6) dio stranog društva."

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:
"(3) Stav 2 ovog člana ne primjenjuju se u slučaju propuštanja produženja registracije akcionarskog društva."

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 3

U članu 3 u stavu 2 druga rečenica briše se.

Član 4

Poslije člana 4 dodaju se naslovi i dva nova člana koja glase:

" Sjedište
Član 4a

(1) Sjedište je mjesto u kome preduzetnik i privredno društvo obavljaju djelatnost.

(2) Ukoliko se djelatnost obavlja u više mjesta, sjedištem se smatra mjesto u kome se nalazi sjedište uprave društva.

Naziv
Član 4b

(1) Naziv privrednog društva i preduzetnika je ime pod kojim posluju.

- (2) Privredno društvo i preduzetnik dužni su registrovani naziv koristiti na poslovnim pismima i drugim dokumentima koja se upućuju trećim licima. Naziv se ističe na poslovnim prostorijama privrednog društva i preduzetnika.
- (3) Nazivi registrovanih akcionarskih društava, društava sa ograničenom odgovornošću i komanditnih društava moraju se razlikovati od drugih naziva upisanih u CRPS-a.
- (4) Naziv može da sadrži i oznaku djelatnosti.
- (5) Naziv privrednog društva i preduzetnika ne može da sadrži podatke koji mogu da izazovu zabunu o privrednom društvu, odnosno preduzetniku i njihovoj djelatnosti.
- (6) Naziv ortačkog društva obavezno sadrži oznaku: "ortačko društvo" ili skraćenicu "OD".
- (7) Naziv komanditnog društva obavezno sadrži oznaku: "komanditno društvo" ili skraćenicu "KD".
- (8) Naziv akcionarskog društva obavezno sadrži oznaku: "akcionarsko društvo" ili skraćenicu "AD".
- (9) Naziv društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži oznaku: "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili skraćenicu "DOO".
- (10) Dio stranog društva obavezno sadrži originalni naziv stranog društva, oznaku ili skraćenu oznaku oblika tog društva ("akcionarsko društvo" ili "AD", "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili "DOO", "komanditno društvo" ili "KD"), alternativni naziv dijela stranog društva, ako je originalni naziv stranog društva upotrijebljen od nekog drugog društva u Republici, kao i oblik organizovanja dijela stranog društva ("dio stranog društva", "poslovna jedinica", "predstavništvo" i sl.).
- (11) Matično društvo u nazivu može koristiti oznaku "holding", "holding kompanija", "matično društvo", "grupa" i sl. Pod matičnim društvom podrazumijeva se društvo koje ima većinsko vlasništvo ili većinsko pravo upravljanja u drugom društvu - zavisnom društvu.
- (12) Privredno društvo može, pored punog naziva, koristiti skraćeni naziv ako je utvrđen osnivačkim aktom društva, odnosno statutom. Skraćeni naziv društva upisuje se u CRPS-a.
- (13) Naziv društva može da sadrži ime: "Crna Gora", grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (14) Naziv društva može da sadrži imena, grbove i druge simbole strane države ili međunarodne organizacije, samo uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.

(15) U naziv društva može se unijeti ime ili dio imena fizičkog lica samo uz njegov pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost nasljednika.

(16) Ako društvo svojim djelovanjem ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije ime je uneseno u njegov naziv to lice, odnosno njegovi nasljednici, imaju pravo da traže brisanje njegovog imena iz naziva društva. "

Član 5

U članu 5 i drugim odredbama ovog zakona, riječ "profit", zamjenjuje se riječju "dobit", u odgovarajućem padežu.

Član 6

U članu 7 poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

" (4) Privredni sud može isključiti ortaka koji je izvršio povredu ugovora o ortakluku, po tužbi jednog ili više ortaka.

(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana udio ortaka koji se isključuje podijeliće se na jednake djelove između ortaka koji ostaju u ortakluku. Ortaci koji ostaju u društvu dužni su da isključenom ortaku nadoknade iznos koji bi primio da je došlo do prestanka ortakluka. "

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st.6 i 7.

Poslije dosadašnjeg stava 6, koji postaje stav 8, dodaje se novi stav koji glasi:

"(9) Ako ugovorom o ortakluku nije drukčije ugovoreno, odnosno dogovoreno između ortaka, svaki ortak će na kraju poslovne godine jednako učestvovati u raspodjeli dobiti, odnosno u pokriću gubitka."

Dosadašnji st. 7, 8 i 9 postaju st. 10, 11 i 12.

Član 7

U članu 9 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

"(6) Ukoliko ortak ili više njih, namjerno ili iz grube nepažnje, ne izvrše obaveze u skladu sa ugovorom o ortakluku ili je ispunjenje te obaveze postalo nemoguće, Privredni sud može odlučiti o raspodjeli imovine ortaka, na osnovu utvrđenih činjenica u postupku."

Član 8

U članu 11 stav 1 mijenja se i glasi:

" (1) Odluke o redovnom poslovanju komanditnog društva donose se prostom većinom glasova komplementara, ukoliko ugovorom o osnivanju nije drukčije predviđeno. "

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

" (2) Odredbe člana 7 st. 10 i 12 ovog zakona primjenjuju se na komplementara u komanditnom društvu."

Dosadašnji st. 2, 3, 4 i 5 postaju st. 3, 4, 5 i 6.

Poslije dosadašnjeg stava 6, koji postaje stav 7, dodaje se novi stav koji glasi:

" (8) Komanditor koji pristupi društvu nakon osnivanja komanditnog društva odgovara za obaveze komanditnog društva prema trećim licima koje su nastale prije njegovog pristupanja kao i ostali komanditori. "

Član 9

U članu 15 u stavu 4, na kraju teksta, briše se tačka i dodaju riječi:"u parničnom postupku."

Član 10

U članu 17 stav 6 briše se.

Dosadašnji st. 7 i 8 postaju st. 6 i 7.

Član 11

U članu 18 stav 2 mijenja se i glasi:

" (2) Akcionarsko društvo može osnovati jedan ili više osnivača."

Član 12

Poslije člana 18 dodaje se naslov i novi član koji glase:

" Jednočlano akcionarsko društvo

Član 18a

(1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje osniva jedan akcionar, odnosno kada sve akcije nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.

(2) U slučaju osnivanja jednočlanog akcionarskog društva osnivač je dužan da donese odluku o osnivanju akcionarskog društva. Odluka o osnivanju sadrži:

- 1) ime i prezime osnivača, njegovu adresu i matični broj, odnosno naziv i sjedište pravnog lica i njegov matični broj;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o akcionarskom društvu;
- 4) broj akcija koje ima osnivač i njihovu inicijalnu vrijednost, odnosno nominalnu vrijednost akcija ukoliko je utvrđena.

- (3) Ukoliko nakon osnivanja sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu, kao i ime i prezime i prebivalište, odnosno naziv i sjedište jedinog akcionara, registruje u CRPS-a.
- (4) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlaštenja skupštine akcionarskog društva i sve odluke donosi u pisanom obliku. Odluke se hronološki unose u knjigu odluka društva."

Član 13

U članu 19 u stavu 2 tačka 4 mijenja se i glasi:

"4) odredbu da je društvo akcionarsko društvo i iznos akcionarskog kapitala utvrđen kao početni kapital i iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital), ako je utvrđen;"

Tačka 11 briše se.

Član 14

Iznad člana 20, poslije naslova: "Osnivanje društva", dodaje se novi član koji glasi:
" Član 19a

Akcionarsko društvo može se osnovati sukcesivno i simultano. "

Član 15

Iznad člana 20 dodaje se novi naslov koji glasi: "Sukcesivno osnivanje društva".

Član 16

U članu 20 stav 1 mijenja se i glasi:

"(1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju;
- 2) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za hartije od vrijednosti;
- 3) sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija;
- 4) upisom i uplatom akcija od strane osnivača;
- 5) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o uspješnosti osnivačke emisije akcija;
- 6) usvajanjem statuta na osnivačkoj skupštini;
- 7) registracijom."

U stavu 2 poslije tačke 5 dodaje se nova tačka koja glasi:

" 5a) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, broj i vrstu akcija dobijenih za uloge i rok do kada se nenovčani ulogi moraju unijeti u društvo;"

U istom stavu tačka 9 mijenja se i glasi:

" 9) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva."

U stavu 3, druga rečenica, mijenja se i glasi: "Potpisi na ugovoru ovjeravaju se u skladu sa zakonom."

Stav 5 mijenja se i glasi:

"(5) Ukoliko se u roku koji je određen za upis i uplatu akcija ne upiše i uplati prospektom utvrđeni broj akcija smatra se da emisija akcija nije uspjela i poništava se. Može se vršiti upis i primati uplata i više akcija od akcija emitovanih osnivačkom emisijom utvrđenom ugovorom o osnivanju ukoliko je prospektom predviđena mogućnost uplate više akcija."

Stav 7 mijenja se i glasi:

" (7) U slučaju uspješne emisije akcija osnivačka skupština će se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija. Ako se, bez opravdanog razloga, osnivačka skupština ne održi u navedenom roku, svi koji su uplatili akcije oslobađaju se obaveza prema društvu i imaju pravo na puni povraćaj uloga, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva. "

Član 17

Poslije člana 20 dodaju se naslov i novi član koji glase:

" Simultano osnivanje društva

Član 20 a

(1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:

- 1) potpisivanjem ugovora o osnivanju, odnosno donošenjem odluke o osnivanju jednočlanog akcionarskog društva;
- 2) otkupom svih akcija prilikom osnivanja bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija;
- 3) pribavljanjem rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija;
- 4) usvajanjem statuta;
- 5) registracijom.

(2) Ugovor o osnivanju, odnosno odluka o osnivanju, sadrži podatke iz člana 20 stav 2, odnosno člana 18a stava 2 ovog zakona. Nakon potpisivanja ugovora o osnivanju akcionarskog društva, osnivači otvaraju račun na ime društva u osnivanju kod banke registrovane u Republici. Novac primljen od uplate akcija deponuje se na taj račun do okončanja postupka registracije društva.

(3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu akcija, odnosno da unesu nenovčane uloge, u roku određenom u ugovoru o osnivanju.

(4) Ukoliko neki od osnivača nije uplatio akcije, odnosno unio nenovčani ulog, osnivači koji su uplatili akcije, odnosno unijeli nenovčane uloge, izmijenice ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 17 stav 6 ovog zakona.

(5) Osnivači su dužni da evidentiraju emisiju akcija kod Komisije za hartije od vrijednosti.

(6) Ako svi osnivači društva potpišu odluke o prihvatanju statuta društva, procjene nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja, izvršnih organa i revizora društva i druge odluke koje treba da se donesu na osnivačkoj skupštini neće se sazivati osnivačka skupština društva.

(7) Svi potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom.

(8) Ako se ne postigne dogovor o pitanjima iz stava 6 ovog člana osnivačka skupština održaće se u roku od 30 dana od dana uplate akcija. "

Član 18

U članu 21 u stavu 1 u tački 2, poslije riječi "statut", dodaju se riječi: "i poseban akt ako statut na sadrži podatke iz člana 19 stav 3 ovog zakona".

U tački 13 poslije riječi "emisije", dodaju se riječi: "odnosno, rješenje Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju osnivačke emisije akcija, za društvo koje se simultano osniva".

Član 19

Član 22 mijenja se i glasi:

" (1) Akcionarsko društvo može se restrukturirati na sljedeći način:

- 1) spajanjem;
- 2) podjelom na dva ili više društava;
- 3) promjenom organizacionog oblika.

(2) Restrukturiranje se može vršiti samo kad je imovina društva veća od njegovih obaveza. Društvo kod kojeg je pokrenut stečajni postupak restrukturira se u skladu sa zakonom kojim se uređuje insolventnost privrednih društava.

(3) Društva koja su preuzela imovinu i obaveze mogu akcionarima društava čiju su imovinu preuzeli, pored akcija, kao pravičnu naknadu, isplatiti i novčani iznos, pod uslovom da taj iznos ne pređe 10% nominalne vrijednosti akcija izdatih za preuzetu imovinu ili računovodstvene vrijednosti, ako nominalna vrijednost nije utvrđena.

(4) Ugovor o spajanju, odluka o podjeli na dva ili više društava, odluka o promjeni organizacionog oblika, kao i odluka o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja društva donose se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih i zastupljenih akcionara preko

punomoćnika ili putem glasačkih listića. Ako postoji više klasa akcija za odluku skupštine potrebna je tražena većina glasova svake klase akcija.

(5) Izdavanje ili poništavanje akcija u postupku restrukturiranja evidentira se kod Komisije za hartije od vrijednosti.

(6) Sopstvene akcije društava, koja spajanjem ili podjelom prestaju da postoje, neće se mijenjati za akcije društva koje preuzima imovinu i obaveze, kao ni akcije koje društvo koje preuzima imovinu i obaveze posjeduje, neposredno ili preko trećih lica koje posjeduju akcije za njegov račun, u društvima koja prestaju da postoje.

(7) Odredbe o restrukturiranju akcionarskih društava shodno se primjenjuju i na restrukturiranje ostalih privrednih društava."

Član 20

Poslije člana 22 dodaju se naslovi i tri nova člana koji glase:

" Spajanje društava Član 22a

(1) Restrukturiranje akcionarskog društva spajanjem može se vršiti kada se jedno ili više društava pripajaju postojećem društvu prenosom cjelokupne imovine i obaveza na to društvo koje u zamjenu emituje akcije akcionarima društava koja se pripajaju, ili se dva ili više društava spajaju formiranjem novog društva koje izdaje akcije novoformiranog društva akcionarima društava koja se spajaju. Društvo kojem je izvršeno pripajanje, odnosno koje je nastalo novim osnivanjem, naziva se društvo-preuzimalac, a društvo koje je prenijelo imovinu i obaveze naziva se preuzeto društvo.

(2) Odbor direktora društva uključenog u spajanje priprema za skupštinu akcionara pisani izvještaj u kome daje detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje razloga i posljedica spajanja i obrazloženje srazmjere zamjene akcija.

(3) Odbori direktora društava uključenih u spajanje dužni su da usaglase nacrt ugovora o spajanju koji sadrži:

- 1) naziv, oblik i sjedište svakog društva uključenog u spajanje;
- 2) srazmjeran odnos za zamjenu akcija, a ukoliko se za pravičnu naknadu dodatno daje i novac, predloženi iznos naknade;
- 3) način i rok preuzimanja pojedinih obaveza;
- 4) način i uslove raspodjele akcija u društvima koja su preuzela imovinu i obaveze;
- 5) datum od kojeg vlasnici akcija iz tačke 4 ovog stava imaju pravo da učestvuju u dobiti društva-preuzimaoca, kao i druge uslove koji mogu uticati na sticanje tog prava;
- 6) datum od kojeg će poslovne transakcije društava koja se spajaju biti smatrane, za potrebe računovodstva, kao transakcije društva-preuzimaoca;
- 7) prava koja društvo-preuzimalac daje akcionarima preuzetog društva, koji imaju akcije sa posebnim pravima, kao i licima koja posjeduju druge hartije od vrijednosti koje daju posebna prava.;

- 8) druga plaćanja ili beneficije, u novcu ili drugim sredstvima, izvršena ili koja treba izvršiti prema organima ili menadžerima društava koja su uključena u spajanje ili nezavisnom ekspertu koji sačinjava izvještaj o nacrtu ugovora o spajanju, kao i razloge za takvu isplatu ili beneficije;
- 9) precizan opis imovine i obaveza koje treba prenijeti društvu-preuzimaocu;
- 10) oblik organizovanja i naziv novog društva, u slučaju kada se restrukturiranje odnosi na stvaranje novog društva putem spajanja;
- 11) predlog statuta novog društva, u slučaju kada se restrukturiranje vrši stvaranjem novog društva putem spajanja.

(4) Usaglašeni nacrt ugovora o spajanju, u ime svakog od društava koje se spaja, potpisuje član odbora direktora koji je određen od svakog društva uključenog u spajanje.

(5) Odbor direktora svakog društva koje se spaja odrediće jednog ili više nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju. Odbori direktora društava koja se spajaju mogu zajedno odrediti jednog ili više istih nezavisnih eksperata da ispituju nacrt ugovora o spajanju.

(6) Nezavisni eksperti naročito su dužni da se u izvještajima izjasne o uslovima i predlogu spajanja, korišćenim metodama, utvrđenom srazmjerom zamjene akcija, uključujući novčanu doplatu, kao i da navedu teškoće ako su se javile prilikom procjene imovine društva.

(7) Nezavisni ekspert može biti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili drugi procjenitelj koga izabere odbor direktora, kao i društvo za reviziju. Nezavisni ekspert ne može biti lice koje je bilo ili je ovlašćeno lice odnosno zaposleno u društvu koje se spaja, kao ni lice koje je poslovni partner društva koje se spaja, kao ni bračni drug ili srodnik prvog stepena srodstva člana odbora direktora ili zaposlenog u društvu koje se spaja.

(8) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da na zahtjev nezavisnog eksperta pruže sve podatke i isprave, neophodne za izradu izvještaja.

(9) Članovi odbora direktora društva koje se spaja, kao i nezavisni eksperti koji ispituju nacrt ugovora o spajanju, odgovorni su za štetu koju prouzrokuju akcionarima društva u postupku spajanja ukoliko nijesu postupali savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika.

(10) Nacrt ugovora o spajanju dostavlja se CRPS-a radi objavljivanja u "Službenom listu RCG". Društvo objavljuje obavještenje o spajanju u najmanje dva dnevna štampana medija koja se izdaju u Republici i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju.

(11) Svako društvo koje je uključeno u spajanje o tome obavještava, u pisanom obliku sve povjerioce najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati nacrt ugovora o spajanju.

(12) Društvo-preuzimalac mora obezbijediti imaoocima zamjenjivih obveznica i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima, koje su izdala preuzeta društva, ista prava koja su imali kod preuzetih društava, odnosno mora im obezbijediti novčanu naknadu ukoliko se ne obezbijede ista prava. Ukoliko se ne postigne sporazum o visini novčane naknade, visinu naknade utvrdiće nadležni Sud.

(13) Društva koja učestvuju u spajanju dužna su da svojim akcionarima u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara na kojoj će se razmatrati predloženi način spajanja, kao i na samoj skupštini akcionara, obezbijede na uvid sljedeća dokumenta:

- 1) nacrt ugovora o spajanju;
- 2) izvještaj odbora direktora sa obrazloženjem razloga i posljedica spajanja;
- 3) izvještaj nezavisnog eksperta;
- 4) godišnje finansijske iskaze za posljednje tri godine svakog društva koje je uključeno u spajanje;
- 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u društvu na dan najviše tri mjeseca prije dana sačinjavanja nacrta ugovora o spajanju, ako je nacrt sastavljen poslije isteka šest mjeseci od dana završetka posljednje poslovne godine.

(14) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 13 tačka 5 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što procjene vrijednosti mogu da se zasnivaju samo na promjenama u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u poslednjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine.

(15) Društva uključena u spajanje dužna su da svakom akcionaru, na njegov zahtjev, besplatno uruče ili dostave kopije ili tražene djelove kopija dokumenata iz stava 13 ovog člana.

(16) Društvo-preuzimalac će CRPS-a dostaviti ugovor o spajanju, potpisan i ovjeren u skladu sa stavom 17 ovog člana, zapisnik sa sjednice skupštine akcionara, koja je donijela odluku o spajanju, i odluku o emisiji akcija po osnovu spajanja, najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije akcija po osnovu spajanja.

(17) Ugovor o spajanju je valjan kad ga u istom tekstu usvoje skupštine društava koja se spajaju i kada se ovjere svi potpisi na ugovoru u skladu sa zakonom.

(18) CRPS-a će nakon dobijanja dokumentacije iz stava 16 ovog člana ugovor o spajanju objaviti u "Službenom listu RCG".

(19) Komisija za hartije od vrijednosti objavljuje rješenje o evidentiranju emisije po osnovu spajanja u "Službenom listu RCG". Registracijom emitovanih akcija po osnovu spajanja u CDA:

- 1) imovina i obaveze preuzetog društva postaju imovina i obaveze društva-preuzimaoca;
- 2) akcionari preuzetog društva postaju akcionari društva-preuzimaoca;

3) preuzeto društvo prestaje da postoji bez sprovedenog postupka likvidacije i akcije preuzetog društva se poništavaju;

4) zaposleni u preuzetom društvu nastavljaju da rade u društvu-preuzimaocu u skladu sa propisima o radu i ugovorom o spajanju.

(20) Akcionar koji je glasao protiv ili nije prisustvovao skupštini koja je usvojila ugovor o spajanju ili povjerilac društva, u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ugovora o spajanju u "Službenom listu RCG", može tražiti da Sud poništi spajanje ukoliko nijesu poštovane bitne odredbe postupka spajanja i ako povjeriocima, na njihov zahtjev, nije obezbijedena odgovarajuća zaštita potraživanja, a spajanjem je bitnije ugroženo namirenje njihovih potraživanja. Pravo na dodatno obezbjeđenje nemaju povjerioci čija su potraživanja već u potpunosti i na pouzdan način obezbijedena.

(21) Pravosnažnu presudu kojom je poništeno spajanje Sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti dostavlja CRPS-a, radi objavljivanja u "Službenom listu RCG". Ukoliko se u roku od 90 dana od dana objavljivanja pravosnažne presude u "Službenom listu RCG", ne održi skupština i izaberu organi društva, regulator će pokrenuti postupak sudske likvidacije nad društvima koja su bila predmet spajanja.

(22) U slučaju poništenja spajanja važiće obaveze koje je društvo-preuzimaoc stvorilo u periodu od dana evidentiranja emisije akcija po osnovu novog spajanja u CDA do objavljivanja odluke Suda o poništenju spajanja u "Službenom listu RCG", a društva koja su bila uključena u postupak spajanja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva-preuzimaoca za taj period.

Pojednostavljeno spajanje Član 22b

(1) U slučaju spajanja preuzetog društva sa društvom-preuzimaocem koje posjeduje najmanje 90% akcija preuzetog društva primjenjuju se odredbe člana 22a ovog zakona, s tim što se skupština akcionara društva-preuzimaoca ne mora održati ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

1) ako je objavljen nacrt ugovora o spajanju u "Službenom listu RCG" i obavještenje o spajanju u najmanje dva dnevna štampana medija koja se izdaju u Republici i to najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara preuzetog društva;

2) ako je akcionarima društva-preuzimaoca u sjedištu društva-preuzimaoca omogućen uvid u nacrt ugovora o spajanju, godišnji finansijski iskazi za posljednje tri godine i poseban finansijski iskaz iz člana 22a stav 13, najmanje 30 dana prije dana održavanja skupštine akcionara preuzetog društva na kojoj će se razmotriti nacrt ugovora o spajanju;

3) ako akcionar ili više akcionara društva-preuzimaoca koji zajedno imaju najmanje 5% akcija tog društva nijesu tražili da o spajanju odluku donese skupština akcionara društva-preuzimaoca.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana odluka odbora direktora društva-preuzimaoca će se smatrati odlukom skupštine društva, a odluka odbora direktora o emisiji akcija po osnovu restrukturiranja spajanjem smatraće se odlukom skupštine društva-preuzimaoca.

(3) Smatra se da je društvo-preuzimaoc vlasnik akcija preuzetog društva i ako neko drugi drži akcije preuzetog društva za račun društva-preuzimaoca.

Podjela akcionarskog društva Član 22c

(1) Restrukturiranjem akcionarskog društva putem podjele društvo prestaje da postoji, prenošenjem u potpunosti svoje imovine i obaveza na dva ili više postojećih ili novoformiranih društava, koja u zamjenu emituju akcije akcionarima društva koje se dijeli.

(2) Na podjelu akcionarskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o spajanju društava ukoliko nije drukčije određeno ovim članom.

(3) U slučaju podjele društva i prenosa imovine i obaveza na dva ili više postojećih društava, odbori direktora društava uključenih u podjelu usaglasice nacrt ugovora o regulisanju međusobnih odnosa koji nastaju podjelom akcionarskog društva. Nacrt ugovora, pored elemenata iz člana 22a stav 3 ovog zakona, mora da sadrži i precizan opis i podjelu imovine i obaveza koje treba prenijeti društvima koja su preuzela imovinu i obaveze, kao i predlog raspodjele akcija društava koja su preuzela imovinu i obaveze (društva-preuzimaoci) akcionarima društva koje je predmet podjele i kriterijume te podjele.

(4) U slučaju podjele akcionarskog društva na dva ili više novih društava odbor direktora će za skupštinu akcionara pripremiti predlog u pisanoj formi o uslovima i načinu podjele, koji sadrži podatke iz stava 3 ovog člana, nazive novih društava i predlog odluke o emisiji akcija po osnovu podjele.

(5) Podjela akcija društava nastalih podjelom vrši se proporcionalno vlasničkoj strukturi društva koje se dijeli.

(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana može se predvidjeti i drukčija podjela akcija, na osnovu posebno navedenih razloga i kriterijuma.

(7) Akcionari koji se protive podjeli društva ili su nezadovoljni raspodjelom izvršenom u skladu sa stavom 6 ovog člana, mogu zahtijevati da se njihove akcije otkupe.

(8) Ako dio imovine nije ili ne može biti podijeljen u skladu sa predloženim uslovima podjele, na društva koja preuzimaju imovinu i obaveze prenosi se dio imovine koji je srazmjeran učešću društava koja su preuzela imovinu i obaveze u podjeli neto imovine društva koje se dijeli.

(9) Ako obaveza nije ili ne može biti podijeljena u skladu sa predloženim uslovima podjele, svako od društava koja preuzimaju imovinu i obaveze je solidarno odgovorno za tu obavezu.

(10) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva-preuzimaoca, koje je te obaveze preuzelo shodno ugovoru iz stava 3 ovog člana, odnosno predlogu iz stava 4 ovog člana, solidarno odgovaraju ostala društva-preuzimaoci, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno. Solidarna odgovornost iz ovog stava ograničena je do visine neto imovine koju su preuzela društva-preuzimaoci."

Član 21

U članu 24 poslije stava 8 dodaju se dva nova stava koja glase:

" (9) Društvo pismeno poziva sve povjerioce društva da prijave svoja potraživanja.

(10) Društvo će obavještenje o dobrovoljnoj likvidaciji društva objaviti najmanje tri puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi u Republici Crnoj Gori u razmaku od najmanje 15 dana između objavljivanja."

Dosadašnji st. 9 i 10 postaju st. 11 i 12.

U dosadašnjem stavu 11 koji postaje stav 13 riječi: "stava 10", zamjenjuju se riječima: "stava 12".

Dosadašnji stav 12 postaje stav 14.

Član 22

U članu 26 u stavu 1 tačka 7 briše se.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

" (2) Tužba za ostvarenje prava iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od tri godine od dana upisa društva u CRPS-a. "

Dosadašnji stav 2, koji postaje stav 3, mijenja se i glasi:

" (3) Privredni sud je dužan da pravosnažnu presudu kojom je utvrđena ništavost u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude dostavi CRPS-a. "

Dosadašnji stav 3 briše se.

Član 23

U članu 27 stav 1 briše se.

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 1 i 2.

Član 24

U članu 28 u stavu 1 u tački 1 poslije zareza dodaju se riječi: " posebni akt iz člana 19 stav 3 ovog zakona, ako statut ne sadrži podatke iz tog akta,".

Član 25

U članu 30 stav 4 mijenja se i glasi:

" (4) Kada se utvrdi da je došlo do nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva, društvo ima pravo da tuži odgovorno lice kod Privrednog suda. U slučaju da društvo ne tuži odgovorno lice, akcionar ima pravo da u svoje ime a za račun društva tuži odgovorno lice u društvu koje je odgovorno za nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva (derivativna tužba). Akcionar ima pravo na derivativnu tužbu ako je prethodno u pisanom obliku zahtijevao od društva da tuži odgovorno lice, a društvo je taj zahtjev odbilo ili nije podnijelo tužbu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ostvarena naknada štete po derivativnoj tužbi pripada društvu, a akcionar koji je podnio derivativnu tužbu ima pravo na naknadu troškova. "

U stavu 7 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: "a u slučaju da su akcionari pretrpjeli štetu nadležni sud donijeće odluku o naknadi štete."

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

"(8) Tužbe iz ovog člana mogu se podnijeti u roku od tri godine od dana nastanka osnova za podnošenje tužbe."

Dosadašnji stav 8 postaje stav 9.

Član 26

U članu 32 u stavu 2 riječi: "stava 9", zamjenjuju se riječima: "stava 8".

U stavu 4, na kraju teksta, dodaje se rečenica: "Ograničenje iz ovog stava ne odnosi se na glasanje za članove odbora direktora. "

U stavu 7 riječi: "jednu desetinu ili više", zamijenjuju se riječima: "najmanje 5%".

Član 27

Poslije člana 32 dodaju se naslov i novi član koji glase:

"Posebna prava akcionara
Član 32a

(1) Akcionar može tražiti od društva da mu otkupi akcije po prosječnoj tržišnoj vrijednosti koje su akcije društva imale na dan kada je donijeta odluka na skupštini akcionara, ako je na skupštini akcionara glasao protiv, u slučajevima:

- 1) promjene ugovora o osnivanju odnosno statuta društva kojim se ugrožavaju njegova prava;
- 2) restrukturiranja društva spajanjem, podjelom ili promjenom organizacionog oblika;
- 3) kada nije zadovoljan usvojenom srazmjerom zamjene akcija i novčanom naknadom u postupku restrukturiranja;
- 4) kada je skupština ograničila ili ukinula prioritarno pravo akcionara da upiše akcije ili stekne zamjenjive obveznice;
- 5) donošenja odluke o raspolaganju (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili drugom raspolaganju) od strane društva imovinom velike vrijednosti.

(2) Pravo iz stava 1 ovog člana akcionar može ostvariti ako je do dana održavanja sjednice skupštine akcionara uputio društvu pisano obavještenje o namjeri da koristi to pravo ukoliko skupština donese odluku sa kojom nije saglasan. Pisani zahtjev za otkup akcija može se podnijeti društvu u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

(3) Društvo je dužno da akcionaru uplati vrijednost akcija iz stava 1 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva.

(4) Ako akcionar smatra da uplaćeni iznos vrijednosti akcija iz stava 3 ovog člana ne odgovara prosječnoj tržišnoj vrijednosti akcija ili ako društvo ne izvrši plaćanje naknade u roku iz stava 3 ovog člana, može pokrenuti spor kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana uplate sredstava od strane društva ili od dana docnje u isplati.

(5) Odluka suda iz stava 4 ovog člana odnosi se na sve akcionare ukoliko su u roku iz stava 2 ovog člana podnijeli pisani zahtjev za otkup akcija, ako je dosuđena vrijednost veća od vrijednosti koju je društvo uplatilo."

Član 28

U članu 33 u stavu 1, poslije druge rečenice dodaje se nova rečenica, koja glasi: "Potpis na punomoćju ovjerava se u skladu sa zakonom. "

U stavu 2 riječ "prikupljanje", zamjenjuje se riječju "evidenciju".

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

" (3) Punomoćnik više akcionara na skupštini akcionara može biti jedno fizičko ili pravno lice. Ukoliko nije izričito navedeno u punomoćju da je dato za jednu sjednicu i ponovljene sjednice skupštine akcionara, smatra se da je punomoćje dato za sve sjednice skupštine akcionara koje se održavaju do trenutka opoziva punomoćja. Punomoćnik je dužan da postupa u skladu sa datim uputstvom, a ako punomoćje ne sadrži uputstvo punomoćnik će glasati savjesno, po svom nahođenju i u najboljem interesu akcionara koji je dao punomoćje. Glasanje punomoćnika obavezuje akcionara kao da je sam glasao. Punomoćje može biti u svakom trenutku opozvano.

Smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar kasnije da drugo punomoćje ili lično glasa na sjednici skupštine akcionara."

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 29

U članu 35 u stavu 1 poslije prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi:" Članovi odbora direktora po pravilu prisustvuju skupštini akcionara."

U stavu 2 u tački 2 riječi:"odobrava imenovanje", zamjenjuju se sa riječju " imenuje".

Poslije tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

" 3a) imenuje i razrješava likvidatora;"

Tačka 4 mijenja se i glasi:

" 4) odlučuje o politici naknada i o naknadama članova odbora direktora;"

Poslije tačke 4 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

"4a) usvaja godišnje finansijske iskaze i izvještaj o poslovanju društva;

4b) donosi odluku o raspolaganju imovinom društva (kupovini, prodaji, zakupu, zamjeni, sticanju ili na drugi način raspolaganju) čija je vrijednost veća od 20% knjigovodstvene vrijednosti imovine društva (imovina velike vrijednosti), ukoliko statutom nije utvrđeno niže učešće;"

Poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

" (3) Sastavni dio izvještaja o poslovanju društva iz stava 2 tačka 4a ovog člana je izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva. U izvještaju se navode svi pravni poslovi i transakcije koje je društvo imalo sa svojim matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva, sa izjavom odbora direktora da li je društvo pretrpjelo štetu iz tih poslova i transakcija, kao i da li je društvu nadoknađena eventualna šteta koju je imalo iz takvih pravnih poslova i transakcija.

(4) U slučaju da šteta društvu nije nadoknađena članovi odbora direktora odgovaraće za štetu koju su pretrpjeli akcionari shodno članu 44 stav 7 ovog zakona."

Član 30

U članu 36 u stavu 2 riječi: "najmanje jednu desetinu", zamjenjuju se riječima: "najmanje 5%".

Poslije stava 2, dodaju se dva nova stava koja glase:

" (3) Akcionari čije akcije predstavljaju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom listu RCG" pravosnažne odluke kojom je poništena odluka skupštine o

spajanju ili podjeli društva. U tom roku postojeći organi društva dužni su da vrše svoju funkciju, u okviru svojih ovlaštenja, osim da raspolažu imovinom.

(4) Akcionari iz st. 2 i 3 ovog člana upućuju odboru direktora zahtjev za sazivanje sjednice skupštine akcionara, dnevni red skupštine i predloge odluka koje na skupštini treba da se donesu. Odbor direktora dužan je da sazove skupštinu akcionara u roku od 30 dana od dana dobijanja zahtjeva za sazivanje sjednice skupštine akcionara na teret sredstava društva. "

Dosadašnji stav 3 postaje stav 5.

U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 6, riječ "listu", zamjenjuje se riječima: "štampanom mediju".

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 7, u tački 3 riječi: "dobiti dodatne informacije o dnevnom redu", zamjenjuju se riječima: "izvršiti uvid u materijale i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara".

Poslije stava 7 dodaju se tri nova stava koja glase:

"(8) Materijali sa predlozima odluka koji treba da se razmotre na skupštini akcionara moraju biti dostupni na uvid akcionarima društva u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta ako se djelatnost obavlja u više mjesta, najmanje 20 dana prije održavanja sjednice skupštine akcionara.

(9) Društvo je dužno da, na zahtjev akcionara, uz naknadu troškova umnožavanja i dostave materijala, odmah dostavi ili uruči kopije materijala i predloge odluka koje će se razmatrati na skupštini akcionara, ukoliko nije obavezno da odnosne materijale dostavlja ili uruči bez naknade.

(10) Društvo je dužno da, na zahtjev akcionara, ukoliko posjeduje tehničke uslove, u rokovima iz ovog člana, dostavlja obavještenja o sazivanju skupštine i materijale koji će se razmatrati na skupštini sa predlozima odluka elektronskom poštom na adresu koju odredi akcionar."

Dosadašnji stav 6 postaje stav 11.

Član 31

U članu 37 stav 3 mijenja se i glasi:

" (3) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo da zahtijevaju od odbora direktora proširenje dnevnog reda skupštine akcionara najkasnije 15 dana prije dana održavanja skupštine akcionara. Uz zahtjev za proširenje dnevnog reda skupštine akcionara akcionari dostavljaju i predloge odluka uz predložene tačke dnevnog reda. Odbor direktora je dužan da proširi dnevni red skupštine."

Član 32

U članu 38 u stavu 4 posljednja rečenica mijenja se i glasi: "Kopije punomoćja i glasački listići učesnika na skupštini akcionara koji su glasali unaprijed i na skupštini akcionara prilažu se uz zapisnik."

Poslije stava 4 dodaju se dva nova stava koja glase:

" (5) Zapisnik sa skupštine akcionara sačinice se najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine akcionara.

(6) Zapisnik sa skupštine akcionara obavezno sadrži: datum, mjesto i vrijeme održavanja skupštine akcionara, imena predsjedavajućeg, sekretara skupštine, lica koje ovjerava zapisnik, članova radnih tijela skupštine ako su bila formirana, kvorum, dnevni red, podatke o načinu i rezultatima glasanja, usvojene odluke na skupštini akcionara."

Član 33

U članu 39 u stavu 1 druga rečenica zamjenjuje se sa dvije nove rečenice koje glase:

"Ako se na skupštini ne postigne potreban kvorum, skupština se može ponovo sazvati sa istim dnevnim redom, s tim da se obavještenje o sazivanju ponovljene skupštine mora objaviti najmanje dva puta u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji se izdaje u Republici, najmanje sedam dana prije održavanja ponovljene skupštine, na kojoj kvorum čine akcionari koji posjeduju najmanje 33% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su prisutni ili su zastupljeni preko punomoćnika ili su glasali putem glasačkih listića. Ponovljena skupština se može održati najkasnije 30 dana od dana održavanja skupštine na kojoj nije postignut kvorum. "

Stav 2 mijenja se i glasi:

" (2) Ako se na ponovljenoj skupštini ne postigne kvorum treća skupština se može sazvati na način i u rokovima kao ponovljena skupština, s tim da se ne zahtijeva postojanje kvoruma, a skupština donosi odluke o svim pitanjima koja su na dnevnom redu nezavisno od broja akcija koje su zastupljene. "

Stav 4 mijenja se i glasi:

" (4) Nakon glasanja po svakoj pojedinačnoj odluci predsjedavajući sjednice obavještava skupštinu i o glasanju "za" ili "protiv" akcionara koji imaju pravo glasa na skupštini a koji su to uradili pismenim putem."

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

"(5) Društvo utvrđuje oblik glasačkog listića kojim se glasa u odsustvu, koji mora biti dostupan akcionarima. Društvo ne može poništiti glasanje akcionara koji je to uradio pismenim putem, a nije koristio formu propisanog glasačkog listića, ako se iz glasanja može utvrditi identitet akcionara i kako je taj akcionar glasao po pojedinim pitanjima."

Dosadašnji st. 5 i 6 koji postaju st. 6 i 7 mijenjaju se i glase:

"(6) Glasanje putem glasačkih listića je obavezno kada se biraju članovi odbora direktora i ako to zahtijevaju akcionari ili njihovi punomoćnici koji posjeduju najmanje 5% glasačkih prava na skupštini akcionara.

(7) Skupština akcionara donosi odluku većinom glasova prisutnih ili zastupanih akcionara ili putem glasačkih listića, osim u slučajevima kada se za donošenje odluke ovim zakonom zahtijeva druga većina."

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

"(8) Glasački listić obavezno sadrži podatke o nazivu društva, datumu i mjestu održavanja skupštine akcionara društva, pitanja o kojima se glasa, ime odnosno naziv akcionara, broj glasova akcionara, mogućnost glasanja "za" ili "protiv" po svakom pitanju o kome se glasa, a ako se glasa o članovima odbora direktora ime svakog kandidata o kome se glasa. Glasački listić mora da sadrži i uputstvo o načinu glasanja i o uslovima za proglašenje glasanja važećim odnosno nevažećim."

Dosadašnji stav 7, koji postaje stav 9, mijenja se i glasi:

" (9) Prisutni ili zastupljeni akcionari koji nemaju pravo glasa po nekoj tački dnevnog reda prilikom odlučivanja na skupštini akcionara računaju se prilikom utvrđivanja kvoruma, ali se ne uzimaju u obzir prilikom donošenja odluka."

Član 34

U članu 40 u stavu 2 u tački 1 riječi: "više od jedne desetine", zamjenjuju se riječima: "najmanje 5%".

Uvodna rečenica stava 4 mijenja se i glasi:

"Privredni sud će donijeti odluku o sazivanju skupštine akcionara ili vanredne skupštine akcionara, ako:"

U stavu 4 u tački 2 poslije riječi "zahtjev", dodaju se riječi: " ili po njegovom zahtjevu nije u propisanom roku zakazao sjednicu skupštine akcionara".

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

"(5) Odluku iz stava 4 ovog člana sprovodi odbor direktora na teret sredstava akcionarskog društva. Žalba na odluku suda ne zadržava njeno izvršenje."

Dosadašnji st. 5 i 6 postaju st. 6 i 7.

U dosadašnjem stavu 7, koji postaje stav 8, riječi: "sedam dana", zamjenjuju se riječima: " 20 dana ".

Član 35

U članu 42 stav 5 mijenja se i glasi:

" (5) Mandat članova odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici skupštine akcionara. Lice koje je bilo član odbora direktora može biti ponovo birano. Broj mandata za člana odbora direktora nije ograničen."

U stavu 6 na kraju teksta dodaje se nova rečenica koja glasi:"U slučaju podnošenja ostavke člana odbora direktora ili prestanka vršenja njegove funkcije na drugi način bira se novi odbor direktora."

Stav 7 briše se.

Dosadašnji stav 8 postaje stav 7.

Dosadašnji stav 9, koji postaje stav 8, mijenja se i glasi:

" (8) Članove odbora direktora bira skupština akcionara. Prilikom njihovog izbora svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak broju članova odbora direktora, koji je utvrđen statutom društva (kumulativno glasanje). Akcionar ili punomoćnik akcionara može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih po svom nahođenju rasporediti na više kandidata. Kandidati koji osvoje najveći broj glasova izabrani su za članove odbora direktora od strane skupštine akcionara. Članovi odbora direktora između sebe biraju predsjednika."

Dosadašnji stav 10, koji postaje stav 9, mijenja se i glasi:

" (9) Akcionar i akcionari koji skupa imaju najmanje 5% akcionarskog kapitala imaju pravo predlaganja kandidata za članove odbora direktora."

Član 36

U članu 43 u stavu 3 riječi : "ne postoje suprotni razlozi (razlozi tajnosti i dr.)" zamjenjuju se riječima : "odbor direktora ne odluči drukčije".

Član 37

U članu 44 u stavu 4 tačka 3 mijenja se i glasi:

" 3) obezbjeđenje za zajmove, fiktivne zajmove ili kreditne transakcije iz tač. 1 i 2 ovog stava. "

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

" (5) Društvo može, u okviru redovne djelatnosti, zaključivati ugovore o zajmu i kreditne transakcije i obezbjeđenja za zajmove i kreditne transakcije, sa licima iz stava 4 ovog člana. "

Dosadašnji stav 5 postaje stav 6.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 7, na kraju teksta dodaje se nova rečenica koja glasi:" Za štetu i troškove postupka neće odgovarati član odbora direktora koji je svoju nesaglasnost sa odlukom po osnovu koje je akcionar pretrpio štetu unio u zapisnik, kao i član odbora direktora koji nije prisustvovao sjednici odbora direktora, a svoje neslaganje

sa odlukom je izrazio pismenim putem odboru direktora odmah nakon saznanja o donesenoj odluci. "

U dosadašnjem stavu 7, koji postaje stav 8, poslije riječi "polovina", dodaje se riječ "prisutnih".

Dosadašnji stav 8 postaje stav 9.

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 10, riječi: "do isteka mandata utvrđenog statutom ili", brišu se.

Član 38

U členu 46 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"(4) Odbor direktora ugovor koji sadrži elemente ugovora iz stava 3 ovog člana zaključuje i sa sekretarom društva."

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 6, riječi: "stav 2 tač. 1), 2), 3), 4) i 5) i st. 3 i 4", zamjenjuju se riječima: "st. 2, 3, 4 i 6".

Član 39

U členu 47 u stavu 2 riječi: "najmanje jednu desetinu", zamjenjuju se riječima: "najmanje 5%".

Član 40

U členu 48 u stavu 1, prije tačke 1, dodaju se tri tačke, koje glase:

- " 1) ugovor o osnivanju;
- 2) statut društva;
- 3) finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje revizora društva;"

Dosadašnje tač. 1, 2 i 3 postaju tač. 4, 5 i 6.

Poslije dosadašnje tačke 4 koja postaje tačka 7 dodaje se nova tačka koja glasi:

"8) evidenciju o akcijama, udjelima i ulozima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;"

Dosadašnje tač. 5, 6, 7 i 8 postaju tač. 9, 10, 11 i 12.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

" (3) Društvo je dužno da omogući akcionaru ili ranijem akcionaru, za period za koji je bio akcionar u društvu, uvid u knjigu zapisnika skupštine akcionara i evidenciju i dokumentaciju iz tač. 1 do 3 i 7 do 11 ovog člana najkasnije u roku od sedam dana od dana podnošenja pisanog zahtjeva. Pravo uvida u evidenciju i dokumentaciju iz stava 1

tač. 5, 6 i 12 ovog člana ostvaruje se u skladu sa članom 32 stav 7 ovog zakona. Kopiranje dokumentacije u koju akcionar može da ostvari uvid dozvoljeno je ukoliko ne predstavlja poslovnu tajnu društva."

Član 41

U članu 50 u tački 1 riječi: "članom 52", zamjenjuju se riječima: "članom 51".

Član 42

U članu 51 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

"(5) Emisija akcija po osnovu nenovčanog uloga evidentira se kod Komisije za hartije od vrijednosti."

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 6, prva rečenica mijenja se i glasi:

"Izveštaj ovlašćenog procjenjivača i odluka skupštine akcionara o prihvatanju nenovčanog uloga, dostaviće se CRPS-a u roku od sedam dana od dana prijema rješenja Komisije za hartije od vrijednosti o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga."

Dosadašnji stav 6 postaje stav 7.

Član 43

U članu 53 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

" (3) Postojećim akcionarima iz stava 2 ovog člana smatraju se samo oni akcionari koji su imali taj status na dan donošenja odluke o povećanju kapitala.

(4) Ukoliko postojeći akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije gube pravo preče kupovine i to pravo se ne prenosi na kupca akcija."

Dosadašnji st. 3, 4 i 5 postaju st. 5, 6 i 7.

Poslije stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

" (8) Pravo preče kupovine ne može se ponovo koristiti nakon isteka roka iz stava 7 ovog člana."

Dosadašnji stav 6 postaju stav 9.

U dosadašnjem stavu 7, koji postaje stav 10, riječi: "stava 6," zamjenjuju se riječima: "stava 9".

Član 44

U članu 55 u stavu 2 poslije zarez a dodaju se riječi: "osim za zamjenjive obveznice, ".

Član 45

U članu 56 u stavu 4 prva rečenica mijenja se i glasi:

"Pravo preče kupovine zamjenjivih obveznica koje imaju postojeći akcionari može se ograničiti ili ukinuti odlukom skupštine akcionara donijetoj u skladu sa članom 35 stav 2 tačka 12) ovog zakona."

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

" (5) Odredbe ovog člana primjenjuju se na emitovanje i drugih hartija od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija."

Član 46

U članu 57 poslije stava 2 dodaju se dva nova stava koja glase:

"(3) Stav 2 ovog člana primjenjuje se i na sve ostale hartije od vrijednosti zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

(4) Akcionarski kapital može se povećati iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva, pod uslovom da to nije u suprotnosti sa namjenom sredstava rezervi i ako društvo po posljednjem godišnjem obračunu nema nepokriveni gubitak. Akcije koje se izdaju po osnovu povećanja osnovnog kapitala iz ovog stava dijele se licima koja su bila akcionari društva na dan kad je skupština akcionara donijela odluku o povećanju osnovnog kapitala društva iz sredstava rezervi društva ili neraspoređene dobiti društva, proporcionalno njihovom učešću u ukupnom broju akcija društva. "

Dosadašnji stav 3 postaje stav 5.

Dosadašnji stav 4 briše se.

Dosadašnji st. 5 i 6 postaje st. 6 i 7.

Dosadašnji stav 7, koji postaje stav 8, mijenja se i glasi:

" (8) Statutom društva ili odlukom skupštine akcionara, koja je donijeta većinom iz stava 5 ovog člana, može se ovlastiti odbor direktora da donese odluku o emisiji akcija. Statutom ili odlukom skupštine društva utvrđuje se iznos odobrenog povećanja kapitala (ovlašćeni kapital) i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja statuta ili izmjena statuta kojim je donijeta odluka o ovlašćenom kapitalu, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionara. Odobrenje se može produžiti odlukom skupštine akcionara, jednom ili više puta, za period koji neće biti duži od pet godina po svakom odobrenju."

Član 47

U članu 59 stav 7 mijenja se i glasi:

" (7) Kapital društva može se smanjiti poništenjem srazmjernog broja akcija, koje se vrši srazmjerno učešću svakog akcionara u ukupnom broju akcija, ili smanjenjem nominalne vrijednosti akcija."

U stavu 9 riječi: "i objave u "Službenom listu RCG"" brišu se.

Poslije stava 9 dodaje se novi stav koji glasi:

" (10) Odluka o smanjenju akcionarskog kapitala objavljuje se u "Službenom listu RCG"."

U dosadašnjem stavu 10, koji postaje stav 11, tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju se riječi: "prilikom čega će se poništiti odgovarajući broj akcija akcionara kojima je vraćen dio uloga ili cijeli ulog."

Član 48

U članu 60 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

" (4) Izuzetno od stava 2 ovog člana odbor direktora može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija društva ako je sticanje sopstvenih akcija predviđeno statutom i ako je neophodno radi zaštite od ozbiljne i neposredne štete po društvo. Akcije koje se steknu na ovakav način ne mogu prelaziti 10% akcijskog kapitala društva. Odbor direktora je obavezan da na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionara društva podnese detaljan izvještaj o razlozima sticanja sopstvenih akcija društva, o broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija i njihovom učešću u ukupnom akcijskom kapitalu društva i o cijeni po kojoj su otkupljene te akcije."

Poslije dosadašnjeg stava 4, koji postaje stav 5, dodaju se dva nova stava koja glase:

"(6) Upis, pribavljanje i posjedovanje akcija koje za svoj račun izvrši društvo u kome emitent akcija ima većinsko upravljanje ili većinu prava glasa, smatra se kao upis, pribavljanje i posjedovanje akcija od strane samog društva emitenta akcija.

(7) Stav 6 ovog člana neće se primjenjivati na akcije, koje je društvo nad kojim emitent akcija ima većinsko upravljanje, odnosno ima većinu članova odbora direktora, ili većinu prava glasa, odnosno većinsko vlasništvo u društvu, steklo u društvu emitentu akcija prije nego što je emitent akcija ostvario većinsko upravljanje ili većinu prava glasa nad tim društvom. Te akcije ne daju pravo glasa i uzimaju se u obzir prilikom određivanja uslova iz stava 5 ovog člana za kupovinu sopstvenih akcija od strane društva."

Dosadašnji stav 5 postaje stav 8.

U dosadašnjem stavu 6, koji postaje stav 9, druga rečenica se mijenja i glasi: "Ako ne otuđi akcije u tom roku, društvo je dužno da ih poništi u roku od tri dana od dana isteka roka i da o tome, u dodatnom roku od tri dana obavijesti Komisiju za hartije od vrijednosti i CDA. "

Dosadašnji stav 7 postaje stav 10.

Dosadašnji stav 8, koji postaje stav 11, mijenja se i glasi:

"(11) Godišnji izvještaj društva sadrži razloge sticanja sopstvenih akcija društva u toku finansijske godine, podatke o broju i nominalnoj vrijednosti otkupljenih i prodanih

sopstvenih akcija u toku godine, vrijednost koju je društvo dalo za kupovinu odnosno dobilo po osnovu prodaje sopstvenih akcija društva i učešću stečenih sopstvenih akcija u ukupnom broju akcija društva."

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 12, poslije riječi "zajmove", dodaje se zarez i riječ "garancije".

Član 49

U članu 62 u stavu 1 riječi: "stav 10", zamjenjuju se riječima: "stav 11".

Član 50

U članu 63 stav 6 mijenja se i glasi:

" (6) Dividende se jedino mogu isplatiti licima koja su bila akcionari društva na dan kada je skupština akcionara donijela odluku o isplati dividende. Ako akcionaru nije isplaćena dividenda on zadržava pravo na dividendu i ako je otuđio akcije nakon dana održavanja skupštine akcionara na kojoj je donijeta odluka o isplati dividende."

Član 51

U članu 64 stav 2 briše se.

Dosadašnji st. 3, 4, 5 i 6 postaju st. 2, 3, 4 i 5.

Član 52

Naslov: "Dio VII - Dijelovi stranih društava", mijenja se i glasi: "Dio VII - Dio stranog društva".

Član 53

U članu 80 poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

"(5) Dio stranog društva u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima navodi:

- 1) naziv CRPS-a;
- 2) broj pod kojim je društvo zavedeno u CRPS-a;
- 3) naziv, pravni oblik i sjedište stranog društva i naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog društva;
- 4) sjedište dijela stranog društva;
- 5) napomenu da je strano društvo u likvidaciji, ako je takav slučaj u pitanju."

Član 54

U članu 86 stav 10 briše se.

U dosadašnjem stavu 11, koji postaje stav 10, poslije riječi "će" dodaje se zarez i riječi: "nakon sprovedenog postupka sudske likvidacije,"

Poslije dosadašnjeg stava 12, koji postaje stav 11, dodaje se novi stav koji glasi:
" (12) Akti registratora su konačni i protiv njih se može pokrenuti upravni spor."

Član 55

U članu 87 u stavu 5 tačka 4 briše se.

U tački 7 riječi: "5 Eura", zamjenjuju se riječima: "prema stvarnim troškovima objavljivanja".

Član 56

Naslovi iznad i čl. 89, 90 i 91 brišu se.

Član 57

Naslov iznad člana 92:"Privredni prestupi društva ili odgovornog lica", mijenja se i glasi: "Prekršaji".

Član 58

U članu 92 u stavu 1 riječi: "50.000 Eura" zamjenjuje se riječima: "15.000 Eura", a riječi: "privredne prestupe" zamjenjuju se riječju "prekršaje".

U stavu 2 riječ "prestupe" zamjenjuje se riječju "prekršaje", a riječi: "25.000 Eura" zamjenjuju se riječima: "1.000 Eura".

U stavu 3 riječi:"privredni prestup" zamjenjuju se riječju "prekršaj".

Tačka 1 mijenja se i glasi:

" 1) obavlja djelatnost bez posebnog odobrenja za vršenje te djelatnosti, ako je dobijanje takvog odobrenja predviđeno posebnim propisom (član 1 stav 3);"

U tački 4 riječi: "tačka 7" zamjenjuju se riječima: "stav 6".

U tački 8 riječi u zagradi zamjenjuju se riječima:"član 35 stav 2 tačka 10) i stav 3, član 40 stav 4, član 44, član 48 stav 3, član 60 stav 4, član 79 stav 1".

U tački 9 poslije riječi "zajam" dodaje se zarez i riječi:"garanciju ili obezbijedi drugu vrstu finansijske podrške", a riječi: "stav 9" zamjenjuju se riječima "stav 12".

U tački 11 riječi: "stav 4" zamjenjuju se riječima: "stav 5".

Poslije tačke 11 dodaju se dvije nove tačke koje glase:

"12) ne vodi knjigu odluka na način utvrđen ovim zakonom (član 18a stav 4 i član 77 stav 3);

13) ne sačini izvještaj o odnosima sa matičnim društvom i društvima u kojima njegovo matično društvo ima status matičnog ili zavisnog društva. (član 35 stav 3). "

Član 59

Naslov iznad člana 93:" Prekršaji društva ili odgovornog lica " briše se.

Član 60

U članu 93 riječi: "15.000 Eura" zamjenjuju se riječima: "10.000 Eura", a riječi: "5.000 Eura" zamjenjuju se riječima: "500 Eura".

U stavu 3 u tački 3 poslije riječi: "čl. 32" dodaje se zarez i broj "48".

Poslije tačke 6 dodaje se nova tačka koja glasi:

" 7) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima ne navede propisane podatke (član 27 stav 2, član 80 stav 5)."

Član 61

U članu 95 stav 2 mijenja se i glasi:

" (2) Akcionarsko društvo koje propusti da produži registraciju kod CRPS-a, kazniće se novčanom kaznom u iznosu od 10.000 Eura, a društvo sa ograničenom odgovornošću i komanditno društvo novčanom kaznom do 1.000 Eura."

Prelazne odredbe

Član 62

Postupci restrukturiranja započeti do stupanja na snagu ovog zakona završiće se po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postojeća akcionarska društva dužna su da usklade svoja akta sa odredbama ovog zakona, najkasnije do 30.juna 2008. godine.

Član 63

Ovlašćuje se Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo Skupštine Republike Crne Gore da utvrdi prečišćeni tekst ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 64

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

O b r a z l o ž e n j e

I Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima sadržan je u članu 12 stav 1 tačka 4) Ustava Republike Crne Gore, kojim je utvrđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Republiku, u koja spada i uređenja oblika obavljanja privrednih djelatnosti i pitanja njihove registracije.

II Razlozi za donošenje Zakona

Zakon o privrednim društvima objavljen je 8.02.2002.godine, a stupio je na snagu 16.02.2002.godine. Njime su uređeni oblici obavljanja privrednih djelatnosti i njihova registracija.

U odnosu na prethodne zakone koji su regulisali ovu materiju Zakon o privrednim društvima zasniva se na principu deregulacije. Znatno je pojednostavljen postupak registracije i postupak registracije je administrativni a ne sudski postupak. Kao rezultat značajne deregulacije u dosadašnjoj praksi uočen je problem nepreciznosti pojedinih članova i različitog tumačenja, kao i pravnih praznina.

Izmjene i dopune zakona imaju cilj da eliminišu uočene nepreciznosti u zakonu i otklone pravne praznine. Osim toga, izvršeno je dalje prilagođavanje direktivama kompanijskog prava EU, na koje se odnose odredbe zakona (prva, druga, treća, šesta, jedanaesta i dvanaesta direktiva korporativnog upravljanja).

Posebna pažnja posvećena je principima OECD o korporativnom upravljanju i njihovoj implementaciji u odredbe ovog zakona, iako su principi dobrovoljni, u mjeri u kojoj su ti principi predmet ovog zakona.

Izvršene su određene dopune Zakona koje treba da olakšaju osnivanje akcionarskih društava (simultano osnivanje, tj. osnivanje bez raspisivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija), omogućeno je postojanje jednočlanih akcionarskih društava, pojednostavljen je postupak smanjenja kapitala.

Posebna pažnja posvećena je povećanju zaštite manjinskih akcionara:

- povećan je stepen njihove informisanosti (uvedena je mogućnost da akcionari obavještenja za sazivanje sjednice skupštine akcionara i materijale sa odlukama koje treba da se razmatraju na skupštini dobiju putem elektronske pošte, ostavljen je dovoljno dug rok za upoznavanje sa materijalima i odlukama koje će se razmatrati na skupštinama akcionara),
- unaprijeđen je princip kumulativnog glasanja prilikom izbora članova odbora direktora,
- utvđena su posebna prava za nesaglasne akcionare,

- smanjen je cenzus sa 10% na 5% akcijskog kapitala na osnovu koga akcionar ili više akcionara koji skupa imaju najmanje 5% akcijskog kapitala mogu ostvariti određena prava (imenovanje predstavnika koji će da ispita poslovanje ili računovodstvo društva, zakazivanje skupštine, proširenje dnevnog reda skupštine, predlaganje članova odbora direktora, predlaganje revizora),
- uvedena je mogućnost podnošenja derivativne tužbe,
- poboljšane su odredbe kod davanja punomoćja,
- uvedena je obaveza da sastavni dio godišnjeg izvještaja bude i izvještaj o pravnim poslovima i transakcijama sa matičnim društvom i sa njegovim povezanim društvima,
- obezbijedena je mogućnost uvida u dokumentaciju koje je društvo obavezno da drži u sjedištu društva.

III Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Postojeći Zakon o privrednim društvima bio je u velikom stepenu usaglašen sa direktivama korporativnog upravljanja EU. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima izvršeno je dalje usaglašavanje sa direktivama. Stanje po pojedinim direktivama:

-Prva direktiva za zaštitu interesa članova kompanije i ostalih (68/151/EEC)

First Council Directive 68/151/EEC on coordination of safeguards which, for the protection of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community (OJ, L 065, 14.03.1968)

Zakon o privrednim društvima je u potpunosti usaglašen sa direktivom 68/151/EEC. Međutim, Prva direktiva je izmijenjena i dopunjena Direktivom 2003/58/EC. Navedena direktiva stupila je na snagu u zemljama EU od 1. januara 2007. godine. Odredbama direktive 2003/58/EC uvedena je obaveza da se dokumentacija u centralni registar dostavlja i u elektronskom obliku, obaveza zemlje da od navedenog datuma obezbijedi da se svi podaci objavljuju u službenom glasniku koji će se voditi u elektronskom obliku, kao i obaveza da svako zainteresovano lice može da dobije kopije dokumenata, osim u u pisanom obliku, i u elektronskom obliku. Zakon o privrednim društvima ne uvodi obavezu elektronske dostave dokumentacije i elektronskog službenog glasnika. Crnogorski registar se vodi i u elektronskom obliku i podaci su dostupni svim zainteresovanim licima preko web sajta Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici.

- Druga direktiva za zaštitu interesa članova kompanije i ostalih pri formiranju javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću, upravljanju i promjeni njihovog kapitala (77/91/EEC)

Second Council Directive 77/91/EEC on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of article 58 of the

Treaty, in respect of the formation of public limited liability companies and the maintenance and alteration of the capital, with a view to making such safeguards equivalent (OJ. L 026, 30.01.1997)

Druga direktiva je dopunjena Direktivom 77/91/EEZ. Dopuna se odnosi na proširenje ograničenja u sticanju sopstvenih akcija društva na sticanje akcija od strane drugog društva koje je matično društvo u odnosu na društvo čije se akcije stiču. Navedena dopuna je implementirana dopunama u članu 60 Zakona. Zakon o privrednim društvima je u potpunosti usaglašen sa Drugom direktivom. Nijesu implementirana određena rješenja koja su u Drugoj direktivi ostavljena kao mogućnost zemljama članicama da ih primijene (mogućnost da se akcije ne uplate u cjelini prilikom osnivanja društva, izdavanje akcija za otkup, isplata privremenih dividendi).

-Treća direktiva o spajanju javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću (78/855/EEC)

-Third Council Directive 78/855/EEC based on the article 54 (3) (g) Treaty concerning mergers of public limited liability companies (OJ. L 295, 20.10.1978)

Postojeći Zakon o privrednim društvima je bio u velikoj mjeri harmonizovan sa ovom direktivom. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima izvršena je potpuna harmonizacija sa ovom direktivom. Uvedena je mogućnost pojednostavljenog spajanja koje obuhvata spajanje matičnog društva koje ima najmanje 90% akcija zavisnog društva, implementiran je sistem zaštite akcionara, povjerilaca i nosilaca drugih hartija od vrijednosti koje je izdalo društvo koje se restrukturira, a daje posebna prava. Osim toga, regulisan je položaj zaposlenih u društvima koja se restrukturiraju i uvedena odgovornost članova odbora direktora i nezavisnih revizora za štetu koju pretrpe akcionari u slučajevima kada nijesu postupali sa pažnjom dobrog privrednika i dr.

-Šesta direktiva o podjeli javnih kompanija sa ograničenom odgovornošću (82/891/EEC)

-Sixth Council Directive 82/891/EEC based on article 54 (3) (g) of the Treaty, concerning the division of public limited liability companies (OJ. L 378, 31.12.1982)

Izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima izvršeno je potpuno usaglašavanje sa ovom direktivom. Usaglašavanje je u velikoj mjeri izvršeno kroz implementaciju Treće direktive, jer je u Zakonu u novom članu 22c određeno da će se shodno primjenjivati odredbe o spajanju akcionarskih društava na podjelu akcionarskih društava, osim ukoliko nije suprotno propisano članom 22c.

- Jedanaesta direktiva o ograncima određenih tipova kompanija otvorenih u drugoj državi članici (89/666/EEC)

-Eleventh Council Directive 89/666/EEC concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State (OJ. L 395, 30.12.1989)

Zakon je u potpunosti usaglašen sa ovom direktivom. Dopunom u članu 80 koji reguliše dio stranog društva, shodno direktivi, propisan je obaveza dijela stranog društva da u poslovnim pismima i drugim pravnim dokumentima navede propisane podatke, a određena je i prekršajna odgovornost ako to ne uradi.

- Dvanaesta direktiva o jednočlanim privatnim društvima ograničene odgovornosti (89/667/EEC)

-Tvelfth Council Company Law Directive 89/667/EEC on single-member private limited-liability companies (OJ. L 395, 30.12.1989)

Zakon je u potpunosti usaglašen sa ovom direktivom. U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima predviđena je mogućnost osnivanja i postojanja jednočlanih akcionarskih društava, a u njegovom regulisanju primijenjene su odredbe ove Direktive, koje su do sada, bile primijenjene samo kod društava sa ograničenom odgovornošću.

IV Obrazloženje članova

Član 1 – Preciznije je definisana odredba da odobrenje za vršenje djelatnosti nije potrebno ukoliko to nije propisano posebnim propisom, čime će se spriječiti praksa lokalnih organa da izdaju takva rješenja i u slučajevima kada posebni propis ne reguliše određenu djelatnost, što predstavlja biznis barijeru.

Član 2 - U članu 2 izvršena je izmjena naziva jednog od oblika privrednih društava. Izuzeti su vlasnici akcionarskog društva od odredbe da imaju status ortaka u ortačkom društvu za obaveze prema trećim licima (neograničena odgovornost), ukoliko se ne produži registracija. Time je obezbijeđeno da pod udar ovog člana ne dođu mali akcionari (radnici, građani), koji uglavnom i ne učestvuju u upravljanju i donošenju odluka u akcionarskom društvu.

Član 3- Brisana je odredba koja je bila suvišna jer zavisna društva koja su akcionarska društva i društva sa ograničenom odgovornošću imaju status pravnih lica.

Član 4 – Dodata su dva nova člana, koja regulišu pitanje sjedišta i naziva privrednih društava i preduzetnika, čime su na potpuniji način regulisana ova dva pitanja, koja su u dosadašnjem zakonu bila podnormirana i najvećim dijelom regulisana podzakonskim aktom.

Član 5 - Umjesto termina "profit" uveden je termin "dobit", što je u skladu sa propisima koji regulišu pitanje dobiti.

Čl. 6 do 9 - U ovim članovima je izvršeno preciziranje odredbi koje regulišu ortačko društvo i komanditno društvo.

Član 10 – Brisana je odredba koja je regulisana novim članom 4b.

Član 11 – Otklonjeno je ograničenje da akcionarsko društvo mogu osnovati najmanje dva osnivača i određeno je da akcionarsko društvo može osnovati jedan ili više osnivača.

Član 12 – Regulisan je status jednočlanog akcionarskog društva, što je u skladu sa članom 6 Dvanaeste direktive EU korporativnog upravljanja.

Član 13 - Brisana je tačka 11 u stavu 2 člana 19 koja je propisivala da statut društva utvrđuje postupak rotiranja direktora, jer je u članu 42 izvršena izmjena koja je predviđala obavezu da članovi odbora direktora koji su najduže u odboru direktora ponude ostavke, shodno pravilima o rotaciji. Shodno članu 2 tačke v) Druge direktive EU korporativnog upravljanja dodat je kao obavezan sadržaj statuta društva i iznos ovlašćenog kapitala, ako je utvrđen statutom.

Član 14 – Određeno je da se akcionarska društva mogu osnivati na dva načina: sukcesivno (sprovođenjem javnog poziva za upis i uplatu akcija) i simultano (otkupom svih akcija bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija).

Član 15 i 16 - Osnivanje društva, shodno dosadašnjem članu 20 Zakona, definisano je kao sukcesivno osnivanje. Izvršene su dopune i izmjene u članu 20 koje treba da isprave određene nepreciznosti, a izvršeno je i produženje roka za održavanje osnivačke skupštine jer je postojeći bio prekratak da se osnivačka skupština valjano pripremi i da se akcionari upoznaju sa svim dokumentima i odlukama koji će biti razmatrani na skupštini.

Član 17 - Dodat je novi član 20a, kojim je regulisan novi način osnivanja akcionarskog društva -simultanim osnivanjem, tj. bez upućivanja javnog poziva za upis i uplatu akcija, već se sve akcije otkupljuju od strane osnivača društva. Na taj način znatno je olakšano osnivanje akcionarskih društava i omogućeno je da osnivači sami mogu da formiraju akcionarsko društvo, bez raspisivanja prospekta, koji je često bio formalnog karaktera, jer su uglavnom osnivači putem prospekta nudili samo mali dio kapitala, kako bi ispunili zakonsku obavezu raspisivanja prospekta (izmjenama i dopunama Zakona o hartijama od vrijednosti omogućen je sistem zatvorene ponude). U odnosu na društvo koje se sukcesivno osniva postoji razlika samo u načinu formiranja društva i važiće iste ostale odredbe o akcionarskom društvu.

Član 18 - Izvršena je dopuna u članu 21 u pogledu dostavljanja dokumentacije pri registraciji akcionarskog društva.

Član 19 i 20 – Izmijenjen je postojeći član 22 sa četiri nova člana koja treba jasnije i cjelovitije da urede postupak restrukturiranja akcionarskih društava. Uvedena je mogućnost pojednostavljenog spajanja ukoliko se ispune propisani uslovi. Osim toga, otklonjene su neke ranije nejasnoće, a izvršeno je potpuno usaglašavanje sa Trećom (78/855/EEC) i Šestom direktivom (82/891/EEC) kompanijskog prava EU, koje se bave pitanjima spajanja, odnosno podjele akcionarskih društava. Time su ispunjeni ciljevi direktiva da se u postupku restrukturiranja zaštite interesi akcionara, zaposlenih i povjerilaca društva i imaoća hartija od vrijednosti koja daju posebna prava njihovim imaoćima.

Član 21 – Dopunjen je član 24 Zakona koji je regulisao pitanje dobrovoljne likvidacije društva u smislu preciziranja postupka obavještanja povjerilaca o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije i obavještanja o prijavljivanju potraživanja povjerilaca.

Član 22 – Određen je rok od tri godine od dana upisa akcionarskog društva u CRPS-a za podnošenje tužbe za poništenje osnivanja akcionarskog društva a preciziran je i rok za objavljivanje pravosnažne presude o poništenju osnivanja društva.

Član 23 – Pošto je u novom članu 4b regulisano pitanje naziva privrednih društava i preduzetnika stav1 člana 27 je brisan.

Član 24 - Dopunjena je obaveza društva da dostavlja CRPS-a na objavljivanje i akt koji sadrži podatke o broju akcija, sastavu akcionarskog kapitala, broju akcija koje su emitovane po osnovu nenovčanog uloga, broju akcija prema klasama akcija, ako te podatke ne sadrži statut.

Član 25 - U članu 30 predviđena je mogućnost akcionara da podnese tužbu za naknadu štete ako je akcionar pretrpio štetu i određeni su rokovi za podnošenje tužbi, a definisan je način ostvarivanja derivativne tužbe, tj. tužbe koju podnosi akcionar u svoje ime a za račun društva ako društvo u određenom roku ne pokrene postupak protiv odgovornog lica u društvu koje je odgovorno za nepravilnosti u upravljanju ili poslovanju društva.

Član 26 – Od odredbe da akcionar nema pravo da glasa o pitanjima za koja je zainteresovan izuzeta je odredba o glasanju za članove odbora direktora. Takođe, smanjen je cenzus sa 10% na 5% akcionarskog kapitala koliko treba da ima jedan akcionar ili više njih skupa da bi imali pravo da imenuju predstavnika koji će moći da ispita poslovanje ili računovodstvo društva. Takođe, i u drugim odredbama zakona smanjen je cenzus sa 10 % na 5 % vlasništva kapitala koji u zakonu daje određena prava (zakazivanje skupštine, zahtjev za proširenje dnevnog reda, predlaganje članova odbora direktora, zahtjev za glasanje putem glasačkih listića).

Član 27 – Novim članom regulisana su pitanja nesaglasnih akcionara, u slučajevima izmjene osnivačkog akta ili statuta kojima su pogođeni interesi tih akcionara, restrukturiranja društva, nezadovoljstva srazmjere zamjene akcija u postupku restrukturiranja društva ili prilikom odlučivanja o tkz. imovini velike vrijednosti. Određeni su i uslovi koje mora akcionar da ispuni da bi mogao da koristi pravo definisano članom 32a.

Član 28 - Izvršene su izmjene i dopune u članu 33 koje treba da otklone određene dileme oko ovjere punomoćja i koje treba da olakšaju položaj akcionara kod davanja punomoćja drugom licu za zastupanje na skupštini akcionara.

Član 29 - U članu 35 izvršene su izmjene i dopune isključivih ovlašćenja skupštine akcionara. Određeno je da skupština donosi odluku o sticanju ili raspolaganju tkzv. imovine velike vrijednosti, jer takve transakcije mogu znatno da utiču na interese akcionara, pa je neophodno da oni o tome donesu odluku. Osim toga, predviđeno je da

sastavni dio godišnjeg izvještaja bude i izvještaj o odnosima sa povezanim društvom, a u cilju sprečavanja zloupotreba od strane matičnog društva i naglašavanja obaveze članova odbora direktora društva da rade u korist društva kao cjeline.

Član 30 - Izvršena je dopuna u članu 36 kojom je preciziran način na koji akcionari koji imaju pravo da sazovu skupštinu akcionara to mogu da urade i to na teret sredstava društva, uz zadržavanje principa smanjenja cenzusa za ostvarivanje tog prava. U cilju obezbjeđenja sigurnosti informisanja akcionara propisano je da svi materijali i predlozi odluka moraju biti dostupni na uvid najmanje 20 dana prije održavanja skupštine, a da bi se spriječilo eventualno nekorektno ponašanje prema akcionarima, koje je bilo uočeno u nekim slučajevima prilikom pokušaja da izvrše uvid u materijale, propisano je da akcionaru, na njegov zahtjev, društvo mora da dostavi ili uruči kopije svih materijala i predloga odluka koje treba da se razmotre na skupštini akcionara uz plaćanje troškova kopiranja (navedeno ne važi za materijale za koje je ovim zakonom propisano da može da ih dobije bez naknade). Osim toga, uvedena je obaveza društva da, ukoliko posjeduje tehničke mogućnosti (danas je to slučaj skoro kod svih akcionarskih društava), akcionaru dostavlja pozive i materijale sa predozima odluka koji će se razmatrati na skupštini akcionara putem elektronske pošte. Sve navedeno treba da obezbijedi povećanje zaštite prava akcionara u pogledu informisanja i zakazivanja skupštine akcionara, ako ispunjava propisane uslove.

Član 31 - Izvršena je dopuna stava 3 člana 37 u smislu određenja roka (15 dana prije održavanja skupštine) u kome akcionari koji imaju najmanje 5% akcionarskog kapitala mogu od odbora direktora da zahtijevaju proširenje dnevnog reda skupštine, kao i preciziranje da je odbor direktora dužan da to uradi. Izmjenama u članu 36 stav 8 omogućeno je akcionarima da se blagovremeno upoznaju sa materijalima i odlukama koje treba da se donesu na skupštini, kao i mogućnost, ako ispunjavaju uslove, da traže proširenje dnevnog reda. Ovo je naročito važno ako akcionar ili više akcionara, koji ispunjavaju smanjeni cenzus od 5% akcijskog kapitala, žele da se na skupštini razmatra neki drugi predlog u odnosu na predlog odbora direktora ili drugih akcionara.

Član 32 - U članu 38 preciziran je rok do kada zapisnik sa skupštine akcionara mora biti urađen, kao i da se uz zapisnik, osim navedenih dokumenata, prilažu i glasački listići za tačke o kojima je na taj način odlučivano na skupštini akcionara, odnosno glasački listići akcionara koji su na taj način glasali unaprijed. Takođe, preciziran je obavezan sadržaj zapisnika sa skupštine akcionara.

Član 33 – Izmjenama i dopunama u članu 39 regulisan je način glasanja putem glasačkih listića. Određen je i osnovni sadržaj glasačkog listića da bi se spriječile eventualne zloupotrebe. Takođe, izvršene su određene izmjene i dopune kod održavanja ponovljenih skupština.

Član 34 - U članu 40 preciziran je postupak sazivanja sjednice skupštine akcionara od strane Privrednog suda. Osim toga, određeno je da predlozi odluka koje će se razmatrati na vanrednoj skupštini moraju biti dostupni na uvid akcionarima najkasnije u roku od 20

dana od dana održavanja skupštine, što obezbjeđuje dovoljno vremena da se akcionari upoznaju sa istim.

Član 35 - Postojeći sistem izbora odbora direktora ne obezbjeđuje zaštitu manjinskih akcionara u slučaju da se prihvati ostavka jednog ili više članova odbora direktora, kada oni ostavku nude po pravilima rotacije, ili u slučaju da član odbora direktora koji ih predstavlja podnese ostavku (postojeća odredba nije obezbjeđivala sigurnu zaštitu manjinskih akcionara jer je dolazilo praktično do sistema "direktnog" glasanja). Usljed toga izvršene su izmjene i dopune člana 42, kojim je obezbijedena zaštita manjinskih akcionara, tako što u slučaju da po bilo kom osnovu prestane funkcija člana odbora direktora dolazi do izbora novog odbora direktora, čime se obezbjeđuje ostvarenje principa kumulativnog glasanja. Predviđeno je da mandat članova odbora direktora ističe na prvoj redovnoj godišnjoj sjednici skupštine akcionara, kada se razmatra i godišnji izvještaj o poslovanju društva. Precizirano je i ko može da preloži kandidate za članove odbora direktora, uz smanjenje cenzusa za predlaganje članova odbora direktora na 5%, što je u skladu sa velikom brojem zahtjeva manjinskih akcionara.

Član 36 - Preciznije je definisana odredba stavu 3 člana 43 o prisustvu izvršnog direktora sjednicama odbora direktora.

Član 37 – Dodat je stav u članu 44 Zakona kojim su od izričite zabrane sklapanja navedenih poslova člana odbora direktora s društvom izuzeti poslovi koji se odnose na redovnu djelatnost društva. Novim stavom isključena je odgovornost člana odbora direktora za štetu i troškove postupka koju pretrpi akcionar i to ako je svoje neslaganje sa odlukom unio u zapisnik, a odsutni član u pisanom obliku obavijestio odbor direktora o nesaglasnosti sa donesenom odlukom. Time će se spriječiti i da član odbora direktora izbjegne glasanje i izjašnjavanje po pojedinim tačkama dnevnog reda, jer će biti odgovoran za donijete odluke ako se na predviđeni način nije izjasnio protiv njih, a obezbijediće se, što je logično, isključenje odgovornosti članova odbora direktora koji su svoje neslaganje sa odlukom izrazili na propisani način. Precizirano je da odbor direktora odluku donosi ako je za tu odluku glasalo više od polovine prisutnih članova odbora, uz uslov da je sjednici prisustvovalo više od polovine članova odbora direktora. Time cijeli raniji stav 7 člana 44 dobija smisao, jer se tek navedenom izmjenom može doći u situaciju da glas predsjednika odbora direktora bude odlučujući u slučaju da je za neki predlog odluke glasao isti broj članova odbora za i protiv te odluke.

Član 38 - U članu 46 u dosadašnjem stavu 5 izvršena je ispravka jer je napravljena greška prilikom navođenja stavova iz člana 44, koji se odnose na odbor direktora, a koji će se primjenjivati i na izvršnog direktora i druga lica odgovorna za posloводство društva. Određeno je da odbor direktora, kao sa izvršnim direktorom, i sa sekretarom društva potpisuje posebni ugovor kojim će se precizirati dužina mandata, prava, obaveze i odgovornosti sekretara društva.

Član 39 – Smanjen je cenzus sa 10% na 5% akcijskog kapitala za predlaganje revizora.

Član 40 - U članu 48 izvršena je dopuna spiska evidencija i dokumentacije koju mora u sjedištu da ima društvo. Propisana je obaveza društva da najveći dio evidencija i dokumentacije bude dostupan neposredno akcionaru na uvid, a uvid u računovodstvenu dokumentaciju i instrumente za uspostavljanje pravnog tereta na imovini društva može se ostvariti ako akcionar ima predviđeni cenzus i preko ovlašćenih predstavnika, kako je to propisano u članu 32 stav 7 zakona. Za slučaj uskraćivanja navedenih prava akcionarima predviđena je prekršajna odgovornost.

Član 41 - Izvršena je ispravka jer je bio pogrešno naveden član po osnovu koga mora biti ispitano sticanje imovine od osnivača ili akcionara.

Član 42 – Izvršene su izmjene i dopune u članu 51 u smislu propisivanja obaveza evidentiranja nenovčanog uloga kod Komisije za hartije od vrijednosti.

Član 43 – Izvršene su izmene i dopune u članu 53, kojima treba da se cjelovito i jasno uredi pitanje prava preče kupovine akcija.

Član 44 – Izvršena je dopuna u članu 55 kojom je određeno da o zamjenjivim obveznicama može da odlučuje samo skupština akcionara.

Član 45 - Izvršena je izmjena i dopuna u članu 56, koji reguliše pitanje izdavanja zamjenjivih obveznica (obveznice koje se nakon dospjeća mijenjaju za akcije), kojom je određeno da se odredbe tog člana odnose i na sve druge hartije od vrijednosti koje su zamjenjive za akcije ili koje daju pravo sticanja akcija.

Član 46 - Dodate su odredbe o povećanju osnovnog kapitala iz sredstava rezervi i neraspoređene dobiti društva. Osim toga, kao suvišan brisan je stav koji je propisivao obavezu društva da odluku o povećanju osnovnog kapitala objavi u "Službenom listu RCG", jer je to obaveza Komisije za hartije od vrijednosti, a nije izvjesno da će se cijela emisija akcija prodati. U skladu sa članom 25 Druge direktive EU detaljnije je definisano povećanje kapitala putem odobrenog kapitala, na osnovu statuta ili odluke skupštine akcionara.

Član 47 - Predviđeno je da se smanjenje kapitala ne vrši samo srazmjernim poništenjem određenog broja akcija, kako je to po postojećem Zakonu, već i kroz smanjenje nominalne vrijednosti akcija. Time će se omogućiti olakšavanje postupka smanjenja kapitala i izbjeći obaveza da se prvo mora vršiti usitnjavanje akcija pa onda njihovo poništavanje. Akcije su u dematerijalizovanom obliku, tako da je smanjenje njihove nominalne vrijednosti lako izvršiti.

Član 48 - Proširen je obavezan sadržaj izvještaja o sticanju sopstvenih akcija društva, čime je izvršeno usaglašavanje sa članom 22 Druge direktive kompanijskog prava EU. Takođe, dodatno je određen slučaj kada odluku o sticanju sopstvenih akcija može donijeti odbor direktora i postupanje odbora u tom slučaju, što je u skladu sa članom 19 Druge direktive EU. Shodno članu 24a Druge direktive propisano je da se upis, pribavljanje i posjedovanje akcija koje za svoj račun izvrši zavisno društvo emitenta akcija smatra kao da je to uradilo samo matično društvo. Navedeno ima za cilj da spriječi matično društvo

da preko svojih zavisnih društava izbjegne ograničenja koja predviđa Druga direktiva u pogledu sticanja sopstvenih akcija društva.

Član 49 – Izvršeno je izmjena u članu 62 koja je posljedica promjene u broju stavova u članu 59.

Član 50 – U članu 63 stav 6 precizno je određeno da dividenda pripada licima koja su bila akcionari na dan kada je skupština donijela odluku o isplati dividende ("dan dividende") i da na nju akcionar ima pravo i ako je nakon donošenja odluke na skupštini otuđio svoje akcije, čime su otklonjene neke dileme koje su postojale u praksi.

Član 51 – Pošto novi član 4b reguliše pitanje naziva privrednih društava i preduzetnika brisan je stav 2 člana 64.

Čl. 52 i 53 – Izmijenjen je naziv dijela VII i shodno članovima 10 i 12 Jedanaeste direktive kompanijskog prava određena je obaveza dijela stranog društva da određene podatke objavljuje na poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima.

Član 54 - Izvršeno je brisanje stava 10 člana 86, koji je predviđao obavezu registratora da dostavlja obavještenje o potrebi produženja registracije svakom registrovanom akcionarskom društvu, društvu sa ograničenom odgovornošću i komanditnom društvu, trideset dana prije isteka registracije. Obavješćavanje izaziva troškove CRPS-a, a ocijenjeno je da navedena društva treba sama da vode računa o produženju svoje registracije, pogotovu pošto je ona jednostavna (podnošenje formulara) i zahtijeva minimalne troškove za produženje (1Euro). Takođe, propisano je da su akti registratora konačni i da se protiv njih može pokrenuti sudski spor.

Član 55 – Brisana je odredba kojom je bila predviđena 100 puta veća taksa za registraciju obavještenja o nastavku registracije kad je istekla prethodna registracija, u odnosu na iznos takse za blagovremenu registraciju (1€). Navedeno je brisano jer je od strane SAD u postupku pregovaranja za pristupanje WTO (Svjetskoj trgovinskoj organizaciji) na dobijeni upitnik WT/ACC/CGR/10, dobijena primjedba da je navedeno u suprotnosti sa zahtjevom iz člana 8 GATT-a da takse odražavaju približne troškove izvršenih usluga, usljed čega je traženo usklađivanje sa članom 8 GATT. Osim toga, propuštanje registracije u Zakonu o privrednim društvima sankcionisano je kao prekršaj, a kod društava koje imaju obavezu produženja registracije (ograničena odgovornost) propisano je da svi vlasnici koji imaju ograničenu odgovornost za obaveze društva odgovaraju kao ortaci, tj. cjelokupnom svojom imovinom.

Članovi 56 - Brisani su članovi 89, 90 i 91 Zakona kojim su propisane sankcije za krivična djela za dostavljanje lažnih ili prevarnih podataka, lažnog ili prevarnog finansijskog izvještaja i lažnog ili prevarnog izvještaja procjenjivača, jer su navedena djela sankcionisana Krivičnim zakonikom Crne Gore, tako da se primjenjuju odredbe tog zakona za navedena krivična djela.

Član 57 i 58 - Izvršena je izmjena u naslovu iznad člana 92 i privredni prestupi su prevedeni u prekršaje, što je u skladu sa Zakonom o krivičnoj odgovornosti pravnih lica. Naime, tim zakonom je predviđeno da privredni prestupi prelaze u prekršaje. Takođe, izvršene su izmjene i dopune u smislu preciziranja i usklađivanja kazni sa novododatim odredbama zakona.

Član 59 i 60 – Brisani su naslovi iznad člana 93 i izvršene su određene izmjene i dopune u pogledu prekršaja.

Član 61 - U članu 95 povećan je iznos novčane kazne za prekršaj zbog propuštanja produženja registracije akcionarskog društva, što je rezultat izmjena u članu 2 Zakona.

Član 62 do 64 - Definisane su prelazne i završna odredba i rok kada Zakon treba da stupi na snagu, nakon razmatranja i donošenja od strane Skupštine Republike Crne Gore.

IV Finansijska sredstva

Za sprovođenje ovog Zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz Budžeta Republike Crne Gore.